

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ DELS DRETS HUMANS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 2000-1996

Fq.Con.núm. 33/27

VII legislatura

Any 2009

Núm. 9

Presidència
de l'Honorable Sra. María de los Ángeles Suárez i Ferreiro

Sessió celebrada dia 3 de març del 2009

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I. COMPAREIXENÇA de la Sra. Esther Mitjans i Perelló, directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, relativa a l'elaboració de l'informe *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur.*

82

II. PROPOSICIÓ NO DE LLEI RGE núm. 2561/09, presentada pels Grups Parlamentaris BLOC per Mallorca i PSM-Verds i Mixt, relativa a responsabilitats dels països europeus davant el tancament de la presó de Guantànamo.

94

LA SRA. PRESIDENTA:

Senyores i senyors diputats, començarem la sessió d'avui i en primer lloc els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. COLL I CANYELLES:

Miquel Àngel Coll substitueix Josep Maria Costa.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies.

I. Compareixença de la Sra. Esther Mitjans i Perelló, directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, relativa a l'elaboració de l'informe *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur.*

Passam al primer punt de l'ordre del dia que consisteix en la compareixença de la Sra. Esther Mitjans i Perelló, directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, per a l'elaboració de l'informe sobre *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur*. Donam la benvinguda a la Sra. Mitjans de la qual llegiré un breu currículum.

Esther Mitjans i Perelló, directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades de la Generalitat de Catalunya, és professora titular de dret constitucional de la Universitat de Barcelona i presidenta del Centre de la Fundació d'Estudis Canadencs. Fins al seu nomenament com a directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades va ser membre del Consell Assessor de Protecció de Dades. Ha exercit els càrrecs de vicedegana de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, presidenta de l'Asociación Española de Estudios Canadienses, secretària de l'Internacional Council for Canadian Studies i directora del Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja de Catalunya. Les seves publicacions s'han centrat en el federalisme, les autonomies i la protecció de dades personals.

Sra. Mitjans, té la paraula per tal de fer la seva exposició oral.

LA SRA. DIRECTORA DE L'AGÈNCIA CATALANA DE PROTECCIÓ DE DADES (Esther Mitjans i Perelló):

Moltíssimes gràcies. Bona tarda, senyors i senyores diputades. Vull agrair, en primer lloc, aquesta oportunitat que se m'ofereix de comparèixer en el seu parlament que per a mi és un honor i crec que d'aquesta intervenció es produiran fruits interessants per a les dues comunitats.

La meva exposició tractarà, com s'ha dit, dels menors davant els reptes de les noves tecnologies i per fer-ho m'agradaria, primer de tot, introduir una mica què significa aquesta protecció dels menors que està a l'ordenament jurídic, perquè parlem dels menors i adolescents que sembla en l'actualitat que sigui el valor més apreciat dins la societat, però m'agradaria començar amb una mica de realisme recordant i reflexionant que la infància fa dos, tres segles no tenia el valor que li donem actualment. Per començar ara, arreu del món, el valor de la vida humana i per tant el valor dels nens són

equiparable, però si nosaltres pensem en el passat sabem que, de fet, la vida humana, els nens, els infants, no tenien cap valor, que l'instint de supervivència moltes vegades era molt més superior i en aquest sentit podem dir que els nens dintre de la societat no tenien cap consideració, ni tan sols es plantejava si tenien ànima o tenien sentiments. Probablement l'alta mortalitat no permetia a les persones, a les famílies que poguessin tenir sentiments cap uns éssers que podien morir molt sovint i, per tant, no podien tenir aquest risc de gastar les seves energies tenint afecte o estimació per unes persones que probablement no viurien massa temps.

Potser això explica el fet que el principi jurídic, el principi d'interès públic que suposa l'interès superior del nen, com tots vostès saben, és un principi que es construeix sobretot després de la segona guerra mundial on es parla de la infància a la Declaració Universal dels Drets Humans, i després respecte dels drets de l'infant hi ha una Convenció de les Nacions Unides de l'any 89. Quan es comença a parlar d'aquest principi, igual com a la Declaració Universal dels Drets Humans, hi ha la constatació que la humanitat pot arribar a uns nivells de crueltat molt forts i, per tant, val la pena establir uns paràmetres, un consens sobre determinats principis per veure si podem treure de nosaltres el millor possible.

Per això, l'ordenament jurídic protegeix de manera reforçada el menor d'edat, i aquest principi de l'interès superior de l'infant és a l'ordenament jurídic internacional i després es troba interioritzat dintre dels ordenaments nacionals, estatals i també autonòmics: la Convenció Europea de Drets Humans, la mateixa jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans, la Convenció Europea per a l'exercici dels drets dels infants del 96, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, tot això en aquest nivell, com he dit, internacional. Dintre del nostre estat tenim l'article 39 de la Constitució, que estableix la protecció dels nens i les nenes, i també tenim normes específiques del Codi Civil, hi ha una llei orgànica, la Llei Orgànica 1/1996, de protecció jurídica del menor. I després, evidentment, a les comunitats autònomes, com que és una competència que poden tenir les comunitats autònomes, hi ha legislacions.

La legislació que tenen vostès a Balears és la Llei 17/2006, de 13 de novembre, i en aquesta legislació veim com es fa incidència, per un costat, a aquest interès superior del nen, que ja està interioritzat; es parla dels menors que deixen de ser incapaços i tenen drets -alguns d'aquests drets, evidentment, han d'adaptar-se a les seves necessitats- i estableix, sobretot, obligacions per part dels poders públics en el sentit d'una protecció que sigui la més eficaç possible i una prevenció; s'articulen institucions; s'aclareix el dret del nen a ser escoltat, s'hi reconeixen drets al nen com el fet de ser escoltat i que es pugui expressar. A l'àmbit penal protegir les seves dades d'identitat; el dret del menor a la intimitat i a la pròpia imatge; no difusió de les dades del nen pels mitjans de comunicació; el control de la publicitat i la confidencialitat en l'activitat administrativa; la protecció de dades en els registres dels menors i la confidencialitat amb relació a aquests registres. Tot això amb sancions si no es compleix. Això que he mencionat està dintre de la llei que tenen vostès que el que fa és recollir el que en altres espais, en altres comunitats, més o menys també és present.

Per tant, hem de tenir en compte que ens trobem amb uns titulars de drets, els nens, que de totes maneres estan en una situació un tant especial. Què vull dir amb això?, que tenen una immaduresa física i psíquica, aquesta seria la característica dels nens, i a més es troben en un procés de desenvolupament de la seva personalitat, aquesta immaduresa de totes maneres canvia, progressa per aconseguir una maduresa, i els nens tenen dret a tenir aquest desenvolupament de la seva personalitat. Els nens, en aquesta situació, necessiten, com que són vulnerables, una assistència, una ajuda. Si abans no reconeixíem els nens com a titulars de drets -com he dit abans-, evidentment hi hagut un canvi social important, no hi entrarem perquè hi ha hagut moltes raons per a aquests canvis, però sí és cert que en l'actualitat ha succeït que hi ha no només més sensibilitat respecte de la persona humana i, per tant, també respecte dels nens, no només això, sinó que evidentment la societat s'adonat d'aquest bé humà, d'aquest interès del nen que es considera un interès públic, i hi ha una conscienciació de la responsabilitat que tenen els pares, la família, els educadors i els poders públics. Això correspon a un plantejament de l'Estat molt diferent, un estat que es preocupa de l'educació, que es preocupa dels nens, de la sanitat, un estat que, de fet, vol atendre les necessitats dintre de la societat.

La capacitat del menor per exercir els seus drets moltes vegades no és suficient i necessita que hi hagi un representant legal. Moltes vegades aquesta immaduresa dona lloc que el nen sigui utilitzat com a fons d'informació de tercers. Veiem, fins i tot, l'interès del mercat en la informació pròpia i de tercers que es pot recollir a través del menor, què vull dir? Doncs per posar-los un exemple, als Estats Units hi ha pàgines web on ofereixen als nens comprar unes mascotes i veiem un gos petit, per exemple, que el pot comprar el nen a canvi d'uns punts, i aquests punts els aconseguen els nens a canvi de dades personals, informació personal sobre ells mateixos, sobre què els agrada, com es diuen, on viuen i a més com que han de comprar el menjar per al gos, això també costa uns doblers. Si el nen no entra en un parell de dies, el gos està abandonat i què has fet?, per què no has entrat? Naturalment el nen pateix, hi ha una manipulació dels seus sentiments. Després succeeix que cal fer menjar per al gos, més punts, més informació, els noms dels teus amics, què fa el teu pare, què fa el pare dels teus amics, quin és el producte que t'agrada menjar, quins són els *Kellogg's* que t'agraden, ... Què vull dir amb això?, que veiem com el mercat pot treure a través del nen molta, molta, moltíssima informació.

Era un exemple abans de continuar perquè moltes vegades, sense exemples, tot queda massa jurídic. Què succeeix? Que les noves tecnologies ens porten uns avantatges molt importants i, per tant, voldria dir-los que no pretenc de cap manera ser alarmista en el sentit que vigilem les noves tecnologies per mirar d'aturar-les, no, és un nou entorn en el qual ens trobem i l'única cosa és, des del punt de vista d'advocada de la protecció de dades, posar de relleu com aquesta situació de vulnerabilitat que tenen els nens es pot veure afectada en aquest nou entorn si no hi ha suficient educació, suficient coneixement d'aquest entorn.

En la conferència d'autoritats de protecció de dades a Estrasburg el passat octubre, tenint en compte que cada any les autoritats es reuneixen arreu del món, es va mostrar, es va clarificar, es va fer una resolució -perquè hi havia una preocupació des de feia temps- sobre la intimitat dels nens en línia. Es va constatar l'increment de l'ús de les noves tecnologies com a una eina d'interacció social per part dels infants; que l'augment progressiu d'aquest ús donava lloc també a un augment progressiu de les dades personals que es tractaven; que la xarxa social propiciava un nivell sense precedents de divulgació de dades personals accessibles de forma pública i global; que, a més, es podia constatar un desconeixement que les dades, els comportaments i els costums en línia podien ser vigilats i ser objecte de recollida per fer perfils; que hi havia un desconeixement de les polítiques de confidencialitat dels llocs web que s'havien visitat; que hi havia una manca de coneixements tècnics o d'eines per minimitzar els riscos; que hi havia un desconeixement, per part dels nens, dels drets dels quals són titulars.

Hem de dir que això tampoc no és només exclusiu dels nens, hi ha un desconeixement generalitzat del dret a la protecció de dades, potser és el dret menys conegut, no és un dret que tothom tenguí assumit, per tant, una tasca de les autoritats és difondre aquest dret, però és evident que si aquest dret és poc conegut els nens encara menys el coneixen, i calia, d'acord amb aquesta resolució, fomentar l'accés del menor a un entorn en línia, però que fos segur. Això exigia restriccions apropiades en matèria de recopilació, utilització i comunicació de dades personals dels menors i una responsabilitat dels explotadors dels llocs web, polítiques de privacitat, hi ha acords d'utilització clars, senzills i comprensibles.

El problema creim que és com demanes responsabilitats, com exigeixes restriccions quan aquests proveïdors, moltes vegades, estan fora dels espais estatals, parlam, per tant, d'un entorn globalitzat, i això requereix plantejaments diferents. Els podria avançar que en aquest moment s'intenta, per part de les autoritats de protecció de dades en reunions que tenim, crear uns estàndards mínims de protecció de dades arreu del món, un consens, uns principis que siguin acceptats per tots els països.

Com poden vostès comprendre la globalització implica una transparència internacional de dades força important i si no hi ha un consens quant a quin és el grau de confidencialitat, quin és el grau de protecció de dades evidentment es ressent tot el comerç internacional o en definitiva es perd realment el control respecte de la informació personal. Per tant, aquestes xarxes socials on veiem que hi ha uns perills per als joves i per a la població en general si no té un coneixement, una consciència, les solucions no són senzilles i requereixen que les normes internacionals, els estàndards internacionals, es posin en marxa.

Va haver-hi dia 12 de gener passat a Barcelona, al Parlament de Catalunya, una reunió amb operadors, proveïdors, Google, Oracle, Accenture, Microsoft, amb unes vint autoritats de protecció de dades, amb bufets d'advocats que tracten la informació personal, les fugites de dades -pensin vostès què significa per a una empresa una fugida de dades personals quant a la pèrdua de confiança que també és per als seus usuaris-, una reunió amb la línia amb l'objectiu de trobar aquests estàndards, i la idea és, en definitiva, que a la tardor d'aquest any en una conferència internacional que organitza l'agència espanyola pugui arribar-se a un mínim consens al respecte.

Per tant, les autoritats de protecció de dades estan preocupades respecte d'aquest tema, d'aquesta qüestió. Hem de dir que la protecció de dades pot ser seria qüestió de dir, però a veure, senyora, què és això de la protecció de dades?, què és això que els preocupa?, què és aquest dret a la protecció de dades?, per què ens preocupem dels nens?, per què les seves dades estan en perill?, hi ha uns riscos, i els gran què? Què significa això de la protecció de les dades?

Mirin, en el món hi ha una difusió, un moviment de dades personals, d'informació de les persones que no havia estat objecte de massa preocupació quan no hi havia les noves tecnologies i probablement aquestes noves tecnologies tampoc no són les mateixes, perquè quan parlem de noves tecnologies de què parlem? Doncs parlem d'unes tecnologies que hi ha en un moment, parlàvem d'uns ordinadors, uns grans ordinadors, ara parlem d'internet, per tant, si hi havia una preocupació, una normativa, referida a la situació de les tecnologies fa vint, quinze anys, probablement ara la normativa també hauria de canviar. Així, el concepte de la protecció de dades és un dret, és un concepte vell, es reconeix a la persona un dret, i quan dic dret tinguin vostès en compte que un dret és una necessitat de la persona que ha estat reconegut de tal manera que l'ordenament jurídic permet al ciutadà reclamar-ho.

L'ús de les noves tecnologies ha donat lloc a la consideració que els ciutadans, les persones, tenien el dret de poder controlar la informació que es podia tenir d'ells mateixos, un control sobre les seves dades personals.

Evidentment el control sobre les dades personals dels ciutadans no significa que els ciutadans puguin dir: "No, aquestes dades són meves, propietat meua; jo amago aquestes dades", no, això és excusa de mal pagador, estem en una societat on necessitem, una societat on estem compartint amb els altres, una societat on els drets mai no són absoluts, per definició un dret mai no és absolut, sempre té límits, però és que a més a més a una societat on estem demanant uns serveis mèdics, uns serveis educatius...; evidentment estem demanant també que les nostres dades personals es pugui utilitzar, és que s'han d'utilitzar, però el que demanem als poders públics és que quan utilitzin aquestes dades, les utilitzin amb unes garanties per al ciutadà, i això és el que redueix en el fons el control sobre les dades que pugui tenir l'Administració. Les dades que puguin tenir les empreses o els particulars, què exigim?, que hi hagi un consentiment per part del ciutadà, que el ciutadà sàpiga qui té les dades sobre ell, per a quina finalitat s'han recollit, on pot reclamar l'accés per veure les dades, on pot veure si són correctes o no o oposar-se al tractament, i això en definitiva és el que significa la protecció de dades, aquest tret de control sobre la informació personal. Però hi ha moltes maneres

d'expressar-ho, fins i tot podríem dir que la protecció de dades el que significa és que les persones adequades tinguin la informació adequada per a les finalitats adequades, és també una manera de dir com s'ha de controlar la informació dintre d'una societat.

La definició, per tant, del dret a la protecció de dades o el dret a l'autodeterminació informativa, en definitiva seria -insisteixo- el dret de tota persona a saber qui té informació sobre ella, quina és aquesta informació, d'on prové i per a quina finalitat es tractaran les seves dades. I què és una dada personal?, tota informació relativa a una persona identificada o identificable, i quan dic identificable evidentment vull dir fàcilment identificable, que no es requereixi un esforç desproporcionat.

Quin és el marc normatiu que és aplicable a la protecció de dades, així en general, per a tothom, petits i grans? Idè hi ha un conveni, el 108, en el Consell d'Europa; això no vol dir que fora d'Europa no hi hagi altres instruments que ja podrien estar vigents fins i tot en aquestes dates, però evidentment tot va en conseqüència del desenvolupament de les noves tecnologies; hi ha els estàndards d'informació personal canadencs, hi ha els principis de l'OCDE, però a Europa tenim el conveni europeu, la Directiva 95/46, una directiva que s'aplica al nostre país i per tant dona lloc a l'actual llei orgànica de protecció de dades, la famosa LOPD, que a més a més s'ha desenvolupat en un reglament l'any passat, l'any 2007, i fins i tot nosaltres veiem que a l'àmbit autonòmic els estatuts d'autonomia parlen de protecció de dades; a Catalunya ho tenim i Catalunya el que té també és, dintre del seu estatut d'autonomia, una previsió que aquesta autoritat de protecció de dades sigui de designació parlamentària, que fins ara era inicialment designació del Govern, encara que a Catalunya és per designació d'un consell col·lectiu que proposa..., bé, no és designació, la designació, la fa el Govern, però la proposta la fa aquest consell. En tot cas el que hi ha és la idea de legitimar més aquesta designació parlamentària.

Per tant el que veiem és que les autoritats de protecció de dades són una garantia institucional del dret, és a dir, si el ciutadà té aquesta necessitat de poder controlar la informació sobre ell mateix, si té aquest dret, evidentment el que estableix la directiva europea és que hi ha d'haver una autoritat independent per poder garantir aquest dret. Què afegeix una autoritat de protecció de dades? El que afegeix és, en definitiva, un mecanisme perquè el ciutadà, sense que li costi diners, pugui anar a una institució, una institució que li pugui resoldre, quan ell trobi que se li ha vulnerat aquest dret, que no se li ha donat accés o que en definitiva hi ha hagut una cessió de dades sense el seu consentiment, una institució que pugui vigilar que els poders públics manegin les dades personals de manera adequada, d'acord amb els principis establerts a la Llei de protecció de dades, i evidentment aquestes resolucions que prengui aquesta autoritat de protecció de dades es poden recórrer a nivell judicial, és a dir, el que fa és de fet esgotar la via administrativa, però després evidentment sempre hi ha la possibilitat d'anar al Poder Judicial. A països que no tenen aquestes institucions, com per exemple els Estats Units, el ciutadà es veu obligat a gastar diners anant als jutges, davant els tribunals; no és no hi hagi reconegut aquest dret, però evidentment és una millora poder tenir una institució d'aquest tipus.

Aquestes autoritats de protecció de dades, insisteixo, que s'estableixen en aquesta directiva, inicialment per tant, a tots els països membres de la Unió Europea, hi són, i el que tenen aquestes autoritats és un grup, que és el grup de l'article 29, que és un grup de treball per interpretar la mateixa directiva. Per tant aquest grup de treball el que fa són uns informes, uns documents referits a qüestions que poden ser problemàtiques, i en aquest sentit, tornant al tema que estem tractant, el tema dels nens, hi ha un document de treball, el document de treball 1/2008, per tant de l'any passat, sobre la protecció de dades dels infants. I aquí veiem, per un costat, com torna a recollir-se aquest principi jurídic bàsic que és l'interès superior del nen, com un principi d'interès públic, i planteja la realitat del nen, com hem dit, com una persona que està en una especial situació des de dues perspectives: una estàtica, com hem dit, una immaduresa física i psíquica, i una altra més dinàmica, en fase de desenvolupament físic i intel·lectual que farà d'ell un adult. Per aquest grup de treball de l'article 29 hi ha una especial necessitat de protegir el nen per aquesta vulnerabilitat i de reforçar el dret a aquest desenvolupament de la seva personalitat, i requereix l'assistència de la família, de la societat i dels poders públics.

Respecte, per tant, als nens, hi ha preocupació per les autoritats de protecció de dades, i evidentment el que es té és el reconeixement que moltes vegades el consentiment, en la mesura que un consentiment ha de ser aclarit, bé, ha de ser un consentiment lliure i informat, moltes vegades el nen necessita el representant legal per poder donar el seu consentiment. Però en la mesura que sigui possible, segons el nivell de maduresa del nen, perquè no és el mateix unes edats que altres, evidentment el nen ha de poder participar el més possible. I també es contempla aquesta realitat, aquesta trista realitat que he mencionat d'utilitzar el menor com a instrument per recollir informació del grup familiar o de les seves característiques, i això es prohibeix expressament.

El nen ha d'estar informat, i sobretot aquesta informació ha d'estar a les pàgines web, ha d'estar informat sobre el que es farà amb les seves dades personals, i els missatges, evidentment, com que són nens, han de ser missatges pedagògics, missatges clars, simples, amb llenguatge simple, concís, fàcilment comprensible. És important per conscienciar, de fet, el nen dels perills potencials que hi pot haver *on line*.

Per altre costat també el nen ha de tenir la possibilitat o, com diem, el dret a l'oblit, el dret a l'oblit, és a dir, el dret que no es recordi el seu passat, és a dir, aquest dret que en el fons està reconegut fins i tot als adults, que significa en definitiva que els ciutadans, les persones tenen dret a refer la seva vida, a una rehabilitació; aquest plantejament no creguin vostès que no és polèmic, perquè hi ha països que en això no són tan flexibles, però a l'àmbit europeu el que hi ha és, i està molt assentat aquest principi, el dret a l'oblit. I en el cas dels nens és especialment important; per què?, perquè aquest dret, en la mesura que el nen està en un constant desenvolupament de la seva personalitat, les seves dades canvien ràpidament, i deixen de ser pertinents per a l'objectiu inicial de la recollida i no han de ser conservades, perquè dintre dels principis de la protecció de dades hi ha el principi que les dades han de ser pertinents, adequades, no desproporcionades. Les noves tecnologies el que no han de permetre és crear un conjunt de dades i crear perfils de les persones, no, i per tant les dades han de ser les

necessàries per a una recollida concreta i només; d'això es tracta, de dades mínimes. Per tant les finalitats poden, en definitiva, ja no ser pertinents, les dades que es necessitaven del nen ja no són necessàries. Per tant aquest dret a l'oblit respecte al nen és força important de mantenir.

La protecció del nen evidentment no passa només per la protecció de dades. És cert que hi ha alguns altres organismes, i a Catalunya tenim, per exemple, el CAC, organismes que també es plantegen protegir el nen davant els mitjans de comunicació. Últimament, el dia 20 de febrer del 2009, el CAC, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, va treure unes recomanacions adreçades als prestadors de serveis de televisió, però de totes maneres també, en la mesura que sigui aplicable, també van adreçades als prestadors de ràdio, unes recomanacions per protegir els nens, dient que les emissions televisives que comptin amb la presència de menors d'edat han de disposar del consentiment previ i preceptiu dels seus representants legals, així com del mateix menor sempre que ho permeti el seu nivell de maduresa, i a més a més el que també recomana és que, diguéssim, no participin els menors d'edats immersos en situacions especialment sensibles i traumàtiques, com maltractaments, malalties, desestructuració familiar..., que no participin en programes, i a més a més si s'ha fet un programa on hi ha menors, a més de tenir el consentiment del representant legal, també, si és un programa diferit, el que hi ha és el dret que tenen, tant el representant com el nen, el representant en nom del nen, a veure el programa, i si no s'ajusta a allò pel que havien donat el consentiment oposar-se a aquest programa. Del que es tracta, respecte al CAC, és per tant de protegir els nens que, de fet, se'ls posi en una situació de publicitat indeguda que pugui en definitiva anar en contra de la seva reputació, de la seva dignitat i pugui incidir en el menor de manera realment que li pugui ser molt perjudicial.

Per tant la protecció de dades pot..., bé, la protecció de dades no és només l'única manera de protegir el menor, hi ha moltes maneres, però sí que és cert que m'agradaria ara parlar-los ara ja més estrictament de la problemàtica, encara que em sembla que ja n'hem parlat una mica, però de la problemàtica de les xarxes socials, i per què vull parlar de les xarxes socials?; doncs vull parlar de les xarxes socials perquè és un fenomen que tenim en expansió. La xarxa social és el mitjà de comunicació del segle XXI, això està clar. Tenen uns avantatges impressionants, ofereixen una connexió i uns graus de comunicació molt importants, però evidentment s'ha de poder conèixer aquest nou entorn, i s'ha de poder conèixer aquest nou entorn, com abans he dit que la protecció de dades és un dret poc conegut, però a més a més ara internet ha fet encara més desconegut l'entorn, és a dir, internet és el lloc menys privat que hi ha, és tan transparent que es pot comparar, si no a una peixera, com a mínim a un aparador, i per tant la informació de les persones i dels nens es pot utilitzar per a moltes finalitats, amb la qual cosa el principi de protecció de dades, que la informació personal, el control que es tingui sobre la informació personal, significa que es pot utilitzar per a una finalitat i que la persona la pot saber, això ja no és així. Imagineu-vos què és que a casa de vostès entri un lampista per arreglar l'aixeta del bany o del lavabo i vostès se'l trobin obrint els calaixos del seu dormitori, remenant els medicaments, anant a la llibreria i agafant els llibres... Evidentment és inadmissible, això, però clar, el que podem veure és que internet permetria d'una manera analògica aquestes situacions, podríem arribar a aquestes situacions.

Les dades personals són la clau de casa vostra, de casa teva, i el nen, si està navegant i està donant informació és una porta oberta, totalment, amb la qual cosa és important que els grans i els petits sàpiguen aquest entorn en què estan entrant d'aquesta manera tan fàcil, tan atractiva. Per això val la pena tenir en compte aquesta realitat, tenir en compte que igual que un no deixaria un diari personal en qualsevol lloc no es pot donar qualsevol tipus d'informació, que no és qüestió de posar a la xarxa o de penjar a la xarxa fílies, fòbies... Hem de pensar que això pot arribar potser a persones que no ens agradaria que ens vegin en aquesta situació; hem de pensar que potser si estem buscant un treball potser el que ens fa les entrevistes pot entrar a una xarxa social i trobar-se fotografies, comentaris que potser no li agradin i, la veritat, tots tenim dret a presentar-nos a la societat d'una manera diferent; no ens vestim igual el cap de setmana que per anar a la feina, és a dir, tenim un cert control sobre nosaltres, l'aparença, com ens volem presentar. Per tant hem de saber que a la xarxa, a les xarxes socials, quan posem les nostres dades poden arribar a tothom.

Què necessita saber de nosaltres l'amic de l'amic de l'amic del nostre amic? És a dir, que aquí el que hi ha és un contacte de coneguts i desconeguts, encara que es qualifiquin d'amic. En el fons amic acaba essent..., equival a donar tota la informació del que fa un, del que li passa pel cap en qualsevol moment. Molts joves es despullen, pràcticament, sense complexos, es confessen; més del 40% dels joves dona informació de manera inconscient sense saber on arriba. És impossible tenir tants amics, tots sabem que tenir un amic significa cuidar-lo, una amistat s'ha de regar; és a dir, és impossible, és impossible tenir tants milers..., bé, no vull dir milers, però tanta quantitat d'amics. Però sí que és cert que ens dona una sensació de comunicació, ens dona... Bé, les raons, la veritat, per entrar a una xarxa social, al *Facebook*, *Myspace*, *Tuenti*, la que sigui, són molt diferents, són molt diverses. Com he dit té molts avantatges, hi ha xarxes socials a més a més professionals que són fins i tot molt beneficioses i a més a més també contribueixen a la comunicació de la gent; d'una manera una mica curiosa, o sembla contradictòria, ens permet una comunicació, al mateix temps també ens permet d'afrontar determinats tipus de comunicació personal que potser per tímidesa no la fem, moltes vegades també hi ha una soledat, altres vegades exhibicionisme, voyeurisme... Què sabem?, de fet tots tenim moltes febleses i no anem a dir per què s'entra en aquestes xarxes de cap manera. Tots tenim fills, filles que estan allà, si no nosaltres mateixos, que també podem estar-hi, però no anem a entrar a les raons. El que sí és cert és que aquest entorn nou és nou, i per tant el que cal és saber en què consisteix.

Permet buscar, permet trobar amics, trobar amics d'escola... Bé, sí és cert que a vegades hi ha confusió entre l'amistat i la fama mediàtica, la popularitat mesurada en el nombre d'amics, fins i tot de vegades veus que es fan coses per a després comunicar-les, és a dir, evidentment una quantitat d'informació extraordinària. Realment el que hi ha és una expansió incontrolada de dades personals.

L'usuari no és conscient dels riscos i com que no n'és conscient presenta problemes. No és conscient dels riscos i moltes vegades fins i tot els pares es pensen que el fet de deixar el nen a l'ordinador és com deixar-lo davant de la televisió, està tranquil. Però, de fet, és com obrir la porta de casa, deixar-lo sortir a jugar sense cap indicació, perquè no saben on arriben els nens, amb qui estan contactant. Amb això evidentment el que cal és una conscienciació global, en definitiva una estratègia informativa i educativa per poder gestionar els riscos que tenen els menors i els grans. Probablement és una mica més dur que ens hagin de dir a nosaltres que hem d'aprendre aquestes noves tecnologies i ho feim a través de la necessitat que tenen els nens, i si tenim la possibilitat de conèixer una mica com funciona per part dels pares molt millor. Aquestes vies que vostès tenen, aquestes fonts volen arribar als pares. Tenen en compte que els nens estan molt de temps a les escoles, per tant, les guies són perquè els mestres puguin parlar amb els nens. Però la idea és que també els pares puguin arribar, els pares puguin tenir coneixement d'aquestes noves tecnologies. El problema moltes vegades és que no ens adonem que hi ha una fractura digital generacional, els nens moltes vegades sembla que saben molt més i en canvi els pares tenen una certa por. Es tracta de veure si això disminueix, si els pares poden tenir més coneixement realment d'aquestes noves tecnologies.

Els proveïdors dels serveis de les xarxes socials què fan? Tenen unes polítiques de privacitat. Les polítiques de privacitat són les condicions d'ús, són el contracte, aquest contracte que nosaltres diguem, "està vostè d'acord...? Sí, ja està". S'han calculat els diners que costarien les hores invertides en llegir totes aquestes polítiques de privacitat, perquè són molt llargues, molt complexes, de vegades fins i tot només estan en anglès. Són com un contracte de la venda..., pràcticament quan un compra un habitatge o quan un compra un bé important, hi ha uns contractes gruixuts, moltes condicions, lletres petites, tots tenim aquesta experiència. Idènticament és igual. Si un es fixa en aquestes polítiques de confidencialitat, hi ha una gran ambigüitat, és a dir, no hi ha garanties clares. A més a més, ja aclareixen alguna cosa, per a mi més que polítiques de privacitat són polítiques d'ambigüitat, quan aclareixen és per venir a dir la legislació aplicable sempre d'Estats Units, que és la legislació més permissiva al respecte, encara que ara va canviant una mica, com ja diré. Clar, aquestes polítiques de privacitat si no les llegim, aquí hi ha les condicions, ho hem acceptat. Per tant, nosaltres ja posam una informació molt gran, però no sabem on van aquestes dades personals que estan penjant a internet. Primer consell, pensa abans de penjar. Segon consell, si has de pensar dues vegades què penjar, no ho pengis. És a dir, evitar la informació sensible.

Mirin, hi ha moltes xarxes socials, algunes amb més bona fama que d'altres. Una mica perquè vegin quins són els problemes. Per exemple el *Facebook*. Aquest *Facebook* ha rebut una denúncia davant de la comissària de protecció de dades del Canadà. La denúncia és per les raons següents: denúncia a *Facebook* per no identificar totes les finalitats de les dades recollides, per no tenir el consentiment informat dels usuaris respecte dels usos i les cessions, per no tenir el consentiment exprés per donar informació sensible, per no permetre fàcilment revocar el consentiment, per no limitar la recollida de dades a les necessàries, per no destruir la informació personal de l'usuari quan se n'ha anat, per no protegir la seguretat dels usuaris d'accessos no autoritzats. Per totes aquestes raons, el *Facebook* té una demanda davant de la comissària canadenc, encara no ha respost. Però ja veuen vostès com això afecta la legislació de protecció de dades pràcticament arreu del món.

Bé, aquestes xarxes socials com es sostenen? Econòmicament quin és el benefici que poden obtenir el *Facebook*, el *Myspace*? Bé, la veritat és que ells mateixos han reconegut que el negoci és de la publicitat. És a dir, amb aquestes informacions personals es tenen dades de les edats, el sexe, els gustos, els costums, els hàbits, els usuaris fan uns perfils que són molt profitosos per a les empreses publicitàries. La publicitat massiva està morta, el que cal ara és la publicitat, el màrqueting personalitzat. És a dir, un producte que es vendrà sobretot per la recomanació d'un amic. Recomanació d'un amic, d'acord, això és possible? Els usuaris no protesten? Sí, fa més d'un any més de 50.000 usuaris varen demanar retirar un programa, el programa *Bacon* del *Facebook* que permetia enviar publicitat a serveis que buscava un usuari, a tots els amics registrats. És a dir, una persona podia veure què havia comprat el seu amic, en podia tenir coneixement.

Bé, ara què ha passat després d'aquesta protesta? Ara es pot escollir. És a dir, dins la política de privacitat d'aquesta xarxa social, hi ha una opció de no voler publicitat. Per tant, tercer consell: activar les opcions de màxima privacitat que hi ha a les polítiques, en el contracte. Què hem vist? Que hi va haver una protesta i que de fet allò es feia de manera constant, de fet ara és una opció. El problema és que hi ha molts diners en joc entre posar això de màxima privacitat per defecte o no. És a dir, que el ciutadà hagi d'anar allà i posar-la en marxa, això evidentment són menys diners, el fet de posar-les sempre. És a dir, si el ciutadà no té aquesta opció, evidentment el benefici és molt més gran.

Però ja veim una manera de funcionar d'aquestes xarxes socials, probablement..., perquè ara ens ve al cap a tots a veure què ha passat amb el *Facebook*. Vostès saben que fa un mes, no sé si arriba, hi va haver un canvi important en la política de privacitat, tal vegada estic parlant d'això..., però jo crec que ha sortit bastant als mitjans de comunicació. De sobte *Facebook* va dir, ara canviem la nostra política..., no ho varen dir clarament, però un es va adonar que la seva política de privacitat havia canviat i quan una persona es donava de baixa, que no és gens fàcil, el *Facebook* perdia la propietat o llicència d'utilització de les dades personals. Bé, de sobte *Facebook* va treure això i tenia el control, la propietat, que podia fer tot el que volgués amb les dades personals. Clar, això va aixecar una resposta, en definitiva una protesta molt gran per part dels usuaris i tan és així que *Facebook* ha tirat enrera i va treure a la pàgina web,

pràcticament un dia i mig després, la seva nova política i va dir que la informació personal és dels usuaris, ells en són els propietaris. El que passa és que nosaltres..., la realitat obliga a canviar les condicions d'ús de les xarxes socials i la nostra política de privacitat era massa formal, massa tradicional, hem d'adaptar-nos als nous temps. Però aquest canvi no el farem per ara. Tornem al que hi havia, no ho farem per ara, però en el futur ho farem. Això sí, ho farem d'acord amb les vostres opinions. Necessitem saber què voleu, necessitem la vostra participació. Som més de 175 milions de persones, la qual cosa significa que som equivalents, des del punt de vista poblacional, al sisè país del món. De fet, som com un territori. I volem fer una declaració de drets i responsabilitats. I per fer aquesta declaració de drets i responsabilitats volem la vostra participació. Farem canvis, però més endavant i, sobretot, tenint en compte la vostra decisió.

Com és possible que tenint usuaris i per tant, informació personal, de 175 milions de persones, aquesta informació es tengués amb aquesta ambigüitat, perquè hi havia una total ambigüitat quan entraves dins les polítiques de privacitat. Procurarem fer això, però nosaltres no garantim aquestes dades,... És a dir, si vostè entra en aquesta altra pàgina web, nosaltres ja no en som responsables de les dades que farà. És a dir, hi havia tota una mena de consideracions molt fluixes, on realment no hi havia cap compromís. Com és possible que amb la informació de 175 milions de persones i amb tot el profit que treien d'aquesta ambigüitat, de sobte diguessin, no, totes aquestes dades són nostres i podem fer el que vulguem sobre això. Com és possible? Miraves els comentaris dels usuaris, dels internautes i alguns deien: "qui és l'ingenu que s'ho ha cregut que aquestes dades no eren d'ells, ja podeu despertar, això estava claríssim, ja ho dèiem. Quan posàvem les dades personals en aquesta xarxa, ja sabíem que eren com un forat negre que s'ho menjava tot, que perdies el control. Per tant, quina sorpresa, això no és un canvi".

De fet el problema és..., insistesc, tampoc no el conec. El problema pot ser molt complicat, jo no ho conec, no m'ho ha dit ningú, jo només he llegit, parlar i intentar estudiar una mica les possibles causes. Evidentment hi ha mil causes per a qualsevol canvi, sobretot d'una empresa... Però és cert que hi ha alguns elements que ens fan reflexionar. És a dir, tal vegada en un moment de crisi econòmica el màrqueting, encara que sigui personalitzat, tampoc no hi ha massa gent que pugui comprar, tal vegada calia ja canviar de model de negoci, una estratègia diferent, una estratègia econòmica diferent. Tal vegada podia ser beneficiós poder comercialitzar aquesta informació personal, però per comercialitzar aquesta informació personal necessites tenir la propietat intel·lectual. Per tant, si en les condicions dius que això és teu..., és el primer pas, després ho pots comercialitzar. Però a algú li interessa que algú digui "estic al bany, me'n vaig a l'aeroport, els nens sopant". Probablement això no té massa interès. Però i les fotografies? Tal vegada hi ha un artista o un fotògraf que el que fa és posar unes fotografies molt maques per veure si pot..., ho envia a una persona que tal vegada creu que pot seduir. Hi ha contes, hi ha molta creativitat, 175 milions d'usuaris, tal vegada hi pot haver un benefici econòmic important. Per tant, tal vegada era una nova estratègia econòmica, un nou model de negoci.

També tal vegada, perquè en el *New York Times*, del 13 de febrer, va sortir una notícia..., també tal vegada una certa pressió política, tal vegada hi ha un petit canvi polític amb el nou president nord-americà. La notícia que sortia al *New York Times* deia que la *Federal Trade Commission* estava molesta amb els proveïdors de serveis perquè no donaven als consumidors amb suficient claredat les finalitats de les seves dades, què feien amb elles i tot això; i que s'estaven plantejant fer una regulació a l'estil europeu, una legislació homogènia. Als Estats Units el que hi ha és que les empreses tenen autoregulació, es regulen elles mateixes per, en definitiva, tenir la confiança dels usuaris. I aquella notícia volia dir això, que tal vegada calia una claredat més gran. Tal vegada això ha fet que una xarxa social i si he de ser clar, si em vénen a legislar, jo ja clarific una mica què faré jo amb les dades personals. No ho sabem. El que és cert és que han tornat enrera perquè hi havia també preparades demandes legals. És a dir, els mateixos Estats Units, allà on la legislació en definitiva li era aplicable, ja tenia preparades demandes legals que s'han aturat davant aquest nou plantejament, aquesta retirada de *Facebook*. Però crec que val la pena tenir molt clar que no hi ha res gratuït. I una xarxa social, evidentment ha de tenir un benefici i el benefici és la creació de perfils de ciutadans, o els continguts que poden en definitiva ser creatius i donar un benefici econòmic.

Bé, què els diria jo als joves sobre la utilització d'internet? Jo els diria, primer no donar adreces, no donar l'adreça de casa teva, no posar telèfons, no dir on ets, no dir me'n vaig a l'aeroport, perquè tal vegada diuen, una casa buida. No posar, si és possible, el nom real a les xarxes socials, sinó un pseudònim, pseudònim que sigui controlats per altres, perquè tampoc si estam intentant comunicar-nos..., però un pseudònim que ens permeti controlar, que no es barrejarà amb la nostra vida professional o personal. Tenir un e-mail exclusiu que eviti que entrin en les llistes de contactes que nosaltres tenim, perquè en cas contrari la tenen, s'hi pot accedir. Activar les opcions de màxima privacitat. Dintre d'aquestes opcions, intentar que aquesta xarxa social tenguí la possibilitat d'impedir els cercadors, els *google*, que no es puguin redreçar la informació. Bé, crec que no em deixo cap dels missatges. Si podem conscienciar la població en general, hi haurà una millora.

El que passa és que aquest món virtual del qual estam parlant, no fa més que reproduir les problemàtiques de la realitat en el món físic. Diem món físic i no món real, perquè l'espai virtual o l'entorn virtual és tan real com l'altre, com el físic, també val la pena dir el món físic. En el món físic hi ha riscos i estam en una societat que no vol riscos i això no és possible. La vida són riscos, hi ha riscos constants. Per tant, també hem de tenir en compte que no podem al cent per cent aconseguir la seguretat en aquest nou entorn. Però és cert que podríem ajudar els joves a utilitzar les noves tecnologies i a fer-ho d'una manera que no fos tampoc excessivament protectora. Una cosa és que per als petits es digui, jo ho penso també, que l'ordinador ha d'estar al menjador o a la sala d'estar, i no a l'habitació, perquè l'habitació del nen, ja ho comentava abans, és un espai que té aconseguit de privacitat, no pot entrar ningú ja s'arreglarà, per dir-ho així, la família, però sí que és cert que l'ordinador, si el nen és petit, és bo que estigui en un lloc central de l'habitatge on es pugui veure una mica què fa, però al mateix temps també és important ensenyar al nen a utilitzar aquestes noves tecnologies.

Hi ha un informe anglès que és molt interessant -a veure si el trobo- que de fet el que ve a dir és que els nens, igual que en la vida normal ensenyem als nens, de manera gradual, davant els riscos que es poden trobar en el món físic, és a dir, si nosaltres a un nen petit l'hem d'ensenyar a creuar el carrer, idò primer, el que feim és agafar-li la mà i creuem amb ell, el següent pas és ensenyar al nen que pel carrer passen cotxes i que ha de mirar per un costat i per l'altre, després el que feim és bé, que passi sol i tu el vigiles i després ja el deixes anar. A més a més, tens els senyals de circulació, tens semàfors, tens el pas de vianants,... per tant, tens mecanismes. També si en una piscina pública tenim baranes, tenim escales, tenim salvavides, tenim moltes precaucions i a més a més, els ensenyem a nedar. Per tant, del que es tracta és d'informar i ensenyar als joves a moure's en aquest entorn, ensenyar-los, tenint en compte que els joves el que busquen són els riscos, als joves el que els agrada és jugar amb els riscos. Per tant, si hi ha riscos també els voldran trobar i nosaltres tampoc no hem de jugar a les seves batalles, hem de tenir en compte que no podem... ells s'han d'equivocar per poder sobreviure, per trobar la manera de superar-se contínuament, de desenvolupar la seva personalitat.

Per tant, hem de trobar l'equilibri i el que hem de fer és el mateix que en la vida -com deia- física, el mateix. Sé que estic incidint en un àmbit com la família que té problemes, té problemes a la conciliació de la vida familiar, la vida professional, l'atenció als nens, el que significa el nen, la responsabilitat dels pares, el paper de les escoles... Evidentment, tots aquests són problemes que existeixen, però ara quan parlem de les noves tecnologies això surt fora, és a dir, es torna a plantejar i veiem aquests problemes, aquestes contradiccions.

Bé, crec que potser ja he dit suficient al respecte, tenia preparat aquí uns vídeos que no sé com anem de temps, és molt just el temps? No, són molt curts, però fins i tot en podríem posar alguns i ja està... Aquests vídeos no estan ni en català ni en castellà, nosaltres els passam al català, l'agència catalana, però hem quedat amb altres autoritats que nosaltres faríem la traducció al català, però jo tenia ganes d'ensenyar-los a vostès perquè crec que són bastant expressius.

També els voldria dir de totes maneres que crec que, fins i tot abans de posar els vídeos perquè els vídeos potser serà el darrer, precisament el fet que a les Illes Balears que podem tenir en comú la llengua, el català, aquestes guies, potser podríem trobar alguna manera perquè a l'àmbit educatiu es poguessin difondre, descarregar-los de la pàgina web de la nostra agència, però potser voldria la pena tenir algun tipus de relació per poder col·laborar en aquest aspecte, creiem que és força important. També m'agradaria estimular-los perquè puguin tenir una institució de protecció de dades tenint en compte que és una institució problemàtica que no deixa de ser un control, de fet, de l'actuació sobretot de l'Administració, de les autoritats autonòmiques, però sí que és cert que si volem que els ciutadans confiïn en els poders públics, han de confiar que les dades personals que tenen els poders públics dels ciutadans que són necessàries, estiguin gestionades de manera adequada. Per tant, crec que és una bona via, encara que sigui difícil i totes les institucions tenen els seus problemes, però valdria la pena.

Fet aquest comentari, idò, a veure... imaginin vostès... posarem aquest últim d'aquí... si no m'ho han ensenyat malament...

(Projecció de dos vídeos)

Bé, acabem amb això, ja veuen una mica els missatges, n'hi ha alguns altres. De fet és més que res per posar de relleu, aquí en aquest cas, el problema que és posar les adreces, els telèfons i en l'altre cas evidentment també el que significa posar determinades imatges, penjar determinades imatges.

Moltes gràcies, per la seva atenció i si tenen alguna pregunta estic a la seva disposició.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Mitjans. Passam ara a l'intervenció dels grups parlamentaris de menor a major, la Sra. Mitjans podrà contestar globalment totes les preguntes o observacions formulades o bé contestar individualment després de la intervenció de cada portaveu.

Pel Grup Parlamentari BLOC per Mallorca i PSM-Verds, té la paraula l'Hble. Sr. Llauger.

EL SR. LLAUGER I ROSSELLÓ:

Gràcies, Sra. Presidenta. Moltes gràcies a la Sra. Mitjans per haver vingut a aquest parlament i per haver-nos informat de l'experiència de l'Agència catalana de protecció de dades.

No volia fer massa preguntes, només alguna observació, alguna reflexió que després pot comentar o no, si val la pena, dues cosetes o tres. En primer lloc, el plantejament general que ha fet de la qüestió de la protecció de dades, ha fet aquell plantejament de dir allò important és que cadascú tenguí control de la seva informació, cada persona ha de tenir el control de qui té les seves dades, d'amb quins objectius els pot tenir, etcètera, fins i tot ha fet la formulació de dret a l'autodeterminació informativa. És clar, formulat així, plantejat així sobretot amb aquests termes de dret a l'autodeterminació informativa sembla un plantejament molt adult, per dir-ho així, molt d'adults per tant, supòs que per fer l'extrapolació o la translació al món dels

infants això necessita alguna dotació, en qualsevol cas, la protecció no deu ser la mateixa en el món d'adults i en el d'infants, no?

Hi ha una qüestió, una formulació que m'ha cridat molt l'atenció que és aquesta dels drets a l'oblit. Tot d'una que ha dit el dret a l'oblit, he pensat en una cosa que té molt a veure amb un d'aquests dos vídeos que hem vist. En el primer, és que el primer ponent que vàrem tenir a aquesta comissió d'estudi, a aquesta ponència d'estudi va posar l'exemple d'un menor -i quan dic un menor en aquest cas vull dir un menor de 16 o 17 anys- que perquè li fa gràcia posar una foto o penjar una foto seva al *Feedbook* fent *botellón* o una cosa així i no sap les conseqüències que això pot tenir de cara al seu futur laboral o de cara fins i tot a la seva imatge posterior quan ell com a adult hagi evolucionat o hagi madurat. Per tant, com a formulació teòrica aquesta idea del dret a l'oblit és molt interessant, que no es pot exigir a una persona o és molt difícil exigir o és més mal de fer controlar aquelles coses que per impuls o per diversió pugui fer un jove de 16 o 17 anys, ara, en aquest cas s'ha d'invocar aquest dret a l'oblit. El que voldria saber és com s'articula legalment o normativament aquesta possibilitat que les persones puguin apel·lar aquest dret a l'oblit per fer que, allò que han penjat quan tenien 15 o 16 anys, que no tot ho podem evitar per moltes mesures que prenguem, no tenguí una repercussió en la seva vida adulta posterior.

Dues cosetes més, molt breus també, autoritat de protecció de dades. Crec que la ponència o l'exposició que ha fet ha acabat amb una recomanació, que es creàs aquí alguna agència o alguna autoritat de protecció de dades, és clar, durant l'exposició jo ja hi havia pensat i és obvi que aquesta podria ser una de les conclusions que traguéssim -supòs que es tracta que en traguem moltes-, una de les possibles que traguem d'aquest treball. El que passa és que aquesta és una comunitat autònoma molt poc desenvolupada institucionalment respecte de Catalunya. És a dir, no tenim autoritat de protecció de dades, però no tenim tampoc síndic de greuges i record que, quan fa poc es parlava de poder finalment nomenar una persona com a síndic de greuges, es parlava de la possibilitat que tengués un adjunt especialitzat en les qüestions de menors, però això encara no ho tenim.

Ha fet referència a la qüestió també del Consell de l'audiovisual, aquí no tenim consell de l'audiovisual tampoc. Per tant és evident que seria bo tenir una autoritat de protecció de dades però el que és necessari és un desplegament institucional més complet i no només d'aquesta agència. En qualsevol cas, sobre aquesta cosa voldria saber -és una pregunta, però molt curteta- fins a quin punt això s'ha desenvolupat a diferents comunitats autònomes, si existeix només a Catalunya o si hi ha una sèrie de comunitats autònomes que ho tenen i com s'articula la relació entre una autoritat estatal i una catalana, si la catalana vetlla específicament les institucions autonòmiques o quina és la relació que hi pugui haver, per a un ciutadà de Catalunya saber que té una autoritat que protegeix les seves dades, una estatal i una altra que és catalana.

Finalment, això no és una pregunta, és una reflexió sobre menors i xarxes socials, el ponent que vàrem tenir dimarts passat va incidir molt amb la importància de l'esfera familiar per evitar aquests riscos. Crec que la ponent també en un moment determinat també deia que al final es pot fer molta norma i es pot fer molta protecció des dels poders públics, però és essencial allò que es pugui fer des de les famílies i en aquest sentit supòs que la conclusió és que els poders públics també han d'incidir, tal vegada no tant sobre el menor directament o almanco tant com sobre el menor directament, sobre els entorns familiars perquè els entorns familiars sàpiguen com actuar i sàpiguen quina actitud prendre davant aquesta situació nova de menor enfrontat a aquest món nou o de menor en contacte amb aquest món nou de les noves tecnologies.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Llauger. Vol contestar, Sra. Mitjans? Té la paraula.

LA SRA. DIRECTORA DE L'AGÈNCIA CATALANA DE PROTECCIÓ DE DADES (Esther Mitjans i Perelló):

Moltes gràcies per les preguntes. La primera es referia... és a dir, aquest control de les dades personals respecte dels nens, és clar, quan són petits aquest control és més difícil, segurament és el que vol dir. El que passa és que -diguéssim- aquest control sobre les dades és sobretot amb una finalitat, amb la finalitat que no es produeixin unes discriminacions pels perfils que es poden produir per les noves tecnologies. Per tant, l'objectiu és no perjudicar el ciutadà amb aquests perfils i en aquest sentit, en la mesura que el nen és més vulnerable idè, és clar, diguéssim..., per exemple el mateix consentiment, com l'hem de vigilar, com ho fa, però els nens són... Si parlem de la protecció dels nens, evidentment és per aquesta més gran vulnerabilitat i en la mesura que la protecció de dades pretén... En certa mesura li diria que la protecció de dades, potser no he incidit massa en tot el seu contingut perquè no hi havia temps per això, però la protecció de dades és en el fons com si diguéssim el pre-requisit per exercir molts drets. Si un no pot, una mica, controlar la informació sobre ell mateix, tal vegada ni tan sols pot exercir drets, si vostè té una càmera aquí que l'està vigilant tal vegada ja no diu segons quines coses, sobretot si grava la veu, i tal vegada tampoc vostè ja no es reuneix, ni exerceix el dret d'associació ni el de reunió ni el d'expressió. M'entén? És a dir que moltes vegades la protecció de dades és en definitiva per poder exercir altres drets. Per tant, per això també creiem que en el fons ve a significar una mica la llibertat de funcionament d'una persona afecta la dignitat de la persona, no?

El dret a l'oblit és important, vostè ho ha dit, moltes vegades depèn també d'altres coses perquè la societat també té el dret a la informació, a ser informada del que ha succeït, però és clar, respecte als nens és important perquè, miri, em va arribar un nen que, bé, ja no era tan nen, però bé, pel que sigui va tenir un problema i finalment va entrar per això, però després el van indultar i, què va passar amb l'indult?, que l'indult va sortir a Google i aquest nen, si als 18 anys quan va tenir un petit problema, va cometre un delictes, però després es va indultar, és clar, aquest nen tota la seva vida està a Google, aquest indult, per tant, el persegueix sempre. El que caldria és que hi hagués

maneres de cancel·lar això, per deixar, en definitiva, que la seva vida es pugui desenvolupar millor.

Les institucions balears són poques en el sentit que encara està pendent el síndic de greuges. Bé, a veure, molts països no tenen, bé a molts països, a molts llocs no tenen... el paper del síndic de greuges moltes vegades també és assumir la protecció de dades, el que fan és de totes maneres -més que res per tant- com tots els síndics, és fer recomanacions, el que no tenen és un poder, una capacitat de sancionar, de declarar infracció de sancionar. Declarar infracció és un cost polític, sancionar és un cost econòmic, no és gens fàcil, li ho puc dir. A Catalunya no n'hi ha a enlloc, no és gens fàcil, no és gens fàcil això. Ara sí que és un mecanisme de control que bé, que de fet té els seus avantatges perquè en el fons en política el que hem de tenir són controls constants i per tant, crec que en aquest sentit val la pena, però sí que és cert que tal vegada cal establir unes prioritats, i potser aquesta no sigui la més adient o la més important per a Balears, inicialment. Jo els parlo una mica dels avantatges quant també que pugui contribuir a conscienciar la població, però també ho entenc.

I quant al que em diu vostè respecte a l'Estat espanyol i les agències de protecció de dades, bé, a l'Estat espanyol en aquest moment hi ha l'agència estatal, que tots coneixem, i les agències de la comunitat de Madrid, la del País Basc i la de Catalunya. Competències de les autonòmiques: a l'àmbit de l'administració autonòmica, a l'àmbit públic autonòmic. És una manera, en definitiva, també de garantir l'autonomia de la comunitat, és a dir que no vinguin de l'agència espanyola i interfereixi. Jo crec que potser a Catalunya i al País Basc ha estat així; la comunitat de Madrid és poca comunitat des d'un sentit històric, el que sigui, i per tant s'entén que potser allà no es complia aquesta funció tant, però tenen suficients diners perquè realment sigui una comunitat que ha pres molt seriosament tant el defensor del menor com la protecció de dades, que són dues figures que tenen. A Catalunya el que ens passa és que considerem que el sector públic i el privat no estan tan diferenciats, i cada vegada està més clar que no pots establir una línia claríssima perquè cada vegada més a l'Estat s'externalitza, per tant hi ha concessionaris de serveis públics. Per tant a Catalunya, en la mesura que l'educació i el servei sanitari està pràcticament tot concertat, està barrejat públic i privat, tenim unes competències també en aquest sector privat que està lligat amb l'administració, tenim això.

Col·laborem? Sí, tenim unes relacions de col·laboració, tenim unes reunions que jo li diria pràcticament mensuals o cada dos mesos, unes reunions amb videoconferències o presencials, depèn, i sobretot perquè a mi m'interessa no són les reunions dels directors, això sempre ha existit però no té massa importància; home, al final sí, perquè també són els que prenen les decisions, però el que a mi m'agrada és perquè les reunions són dels àmbits, l'àmbit d'inspecció, l'àmbit de les assessories jurídiques, l'àmbit del registre, que permet que es coneguin els professionals i que els problemes es puguin discutir; com que molts són similars, el que s'intenta és trobar maneres d'actuació homogènies, perquè el que el ciutadà no pot -evidentment- suportar és que per a la defensa d'un dret hi hagi criteris diferents. Això no pot ser, no pot ser perquè no ajuda el ciutadà de cap manera. Per tant el que cal és negociar, arribar a consens en els plantejaments o com a mínim tot el que siguin problemes entre les institucions que pugui haver-hi competencials sigui

back office, per dir-ho així, que no es vegi des de fora, i aquest és l'objectiu.

L'agència catalana ha engegat un projecte de protecció de dades en els estats plurinacionals i federals, i precisament la setmana que ve a Berlín hi ha una reunió perquè ho han assumit, però Catalunya ho ha tirat endavant, i permetin que em doni una mica d'importància, però ho hem fet i a Montreal vam treure un document on només podem fer pràcticament que compartir informació, però ja és molt, i organitzar jornades, per què?, perquè tenim problemes, perquè en el fons les agències autonòmiques estem més properes al ciutadà. Jo tinc molta població a Catalunya que el que vol és anar a l'agència catalana. Què fem nosaltres?, que si el tema és de competència estatal, el que fem és que ho vehiculem nosaltres però que vingui, que vingui allà, m'entén, i que sigui en català i que en definitiva, bé, és el que està a prop d'ells. Però sí que és cert que la col·laboració és essencial en aquest camp.

I simplement (...). Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Mitjans. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula l'Hble. Sr. Dalmau per un temps de cinc minuts.

EL SR. DALMAU I FORTUNY:

Bones tardes. Gràcies, Sra. Presidenta; gràcies, Sra. Esther Mitjans, vull agrair-li una vegada més aquesta compareixença davant aquesta comissió de Drets Humans. Com vostè sap duim un parell de setmanes fent un estudi sobre els drets del menor dins els mitjans de comunicació i també dins la xarxa, dins internet, i evidentment des del punt de vista de la directora d'una agència de protecció de dades ens interessava saber el seu punt de vista.

Jo he fet una sèrie d'arguments que crec que..., i és amb el que més o manco m'he quedat després d'aquesta intervenció. Jo crec que el control de les dades personals passa, com bé deia el Sr. Llauger, per una autoregulació pròpia, des de veure fins on cal que una persona arribi en la descripció de les seves dades, això està clar, i que també hi haurà un paper que l'administració pública haurà de fer i haurà de realitzar per defensar el paper dels ciutadans dins aquest joc que és la xarxa.

Vostè parlava de posar de relleu la situació de la vulnerabilitat dels infants i en això crec que hi ha d'haver la tasca de les administracions públiques, sobretot pel que fa al paper dels menors. Però crec que tot passa per una conscienciació sobre el veritable paper que té la xarxa, és a dir, una conscienciació per part de les persones que utilitzen, com molt bé ha dit vostè, les xarxes socials per ser conscients, valgui la redundància, del que implica el fet de tenir totes aquestes dades personals dins la xarxa internet. Jo volia demanar-li el fet que la presència d'aquestes dades si fan qualque tipus de control des de l'Agència de Protecció de Dades.

També m'interessaria saber i conèixer quina presència té l'Agència Catalana de Protecció de Dades dins la ciutadania, si realment reben vostès queixes suggeriments o la ciutadania coneix el paper i la tasca fonamental d'aquesta agència.

I per acabar, i no em vull estendre massa més, em qued amb la frase que les dades són la clau de casa nostra, efectivament; crec que aquesta és l'afirmació que crec que té més pes dins aquesta intervenció, denunciar que les dades personals són l'eina que ens obre la nostra privacitat, ens obre d'alguna manera la casa, com vostè ha dit.

Creç que al final, i coincidesc també amb el Sr. Llauger, el paper de la família i de l'escola és fonamental, però s'ha d'educar en les noves tecnologies, no tan sols des de la família, sinó des de l'escola, sinó també des de qualsevol àmbit cal que eduquem els infants en l'ús de les noves tecnologies i també denunciem, com a administració pública, aquells que abusen d'aquest ús o d'aquest mal ús de les dades personals.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Dalmau. Té la paraula la Sra. Mitjans.

LA SRA. DIRECTORA DEL L'AGÈNCIA CATALANA DE PROTECCIÓ DE DADES (Esther Mitjans i Perelló):

Moltes gràcies. Respecte del paper de les xarxes socials del que es tracta és que sigui conegut, perquè en matèria de protecció de dades és evident, també com vostè ho ha dit, tot és negocia, com vostè està amb un amic, doncs li diu coses de vostè, informació personal, però ho diu vostè, per tant sempre estam negociant el grau d'intimitat, i per tant del que també ha de ser conscient la població o especialment els nens en el fons és quin és l'objectiu de la xarxa social, allò de què res és gratuït, no? Hi ha un benefici, ara bé, un ho pot acceptar; hi ha un benefici, però a mi m'ajuda. És a dir, mentre resulti que una persona quan tal vegada estigui en un supermercat, a la cua del supermercat i li vengui algú i li digui: vol vostè aquesta targeta? És gratis. Mentre la persona li pugui dir: el que m'està vostè demanant és que jo li doni gratis les meves dades, què m'està dient vostè que la targeta és gratis? No, vostès volen les meves dades personals gratis. Mentre la població es doni compte d'això, després que faci el que vulgui, però en el fons l'important és això, saber, ser conscient de tot això. Per tant, per aquí aniria una mica el paper de les xarxes socials.

I l'ús que se'n faci, doncs que es faci conscient i que té avantatges, insisteixo, té avantatges, fins i tot desenvolupa l'economia, no només, permet, té realment, és una tecnologia, crec que ja van tenir vostès una persona aquí que també els va parlar molt de les possibilitats que ofereixen aquestes noves tecnologies, i jo m'hi apunto, m'hi apunto, el que passa és que el meu paper és aquest avui.

El control que podem fer les agències de protecció de dades autonòmiques? Les autonòmiques no controlem això, no, perquè són xarxes socials que, a més a més, fins i tot l'espanyola és difícil de controlar, ja ho he dit, perquè realment a la legislació li escapa, però encara pot fer més. Si els poders públics, de totes maneres sabem que els poders públics, per exemple Xina, sí que poden, tenen un paper; per tant, no és que no es pugui fer, però no és senzill, el que volem una mica és que la població es conscienciï perquè hem vist que ha estat el més efectiu, aquestes protestes dels internautes junts, això ha estat molt important.

Nosaltres el que podem fer, i aquí sí que no hi ha límits competencials, és la difusió del dret; m'importa, igual que l'espanyola o qualsevol, que la població sigui conscient d'aquest dret. Per tant, aquest control, més que control el que fem és un control preventiu, és a dir, una actuació preventiva de difusió del dret.

Això em porta una mica a dir, bé, quines actuacions té l'Agència Catalana davant els ciutadans, que vostè ha preguntat? Hi ha queixes, com ens relacionem, quina visibilitat tenim? Precisament el que volem, sobretot, és prevenció; i com que volem prevenció ens interessa no només la cultura quant a difusió del que passa a la xarxa social, sinó que també ens interessa molt, ja que el nostre gruix competencial és l'administració pública, és que els funcionaris siguin conscients d'això. En això fem jornades, tenim acords amb l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, però també el que fem és que ja directament anem als diferents departaments i ajuntaments i fem una tasca d'auditoria, això és una tasca de prevenció bastant important, l'hem feta a 177 institucions, i em refereixo a tots els departaments als principals ajuntaments, altres ajuntaments petits recollits per una mostra aleatòria feta per un equip d'investigació, diguéssim amb tota l'objectivitat garantida i a les universitats catalanes.

Què hem fet? Anar a veure, no, que ells mateixos, primer, designessin un interlocutor, està designat, una gran cosa, tenir una persona d'interlocutor amb l'agència en matèria de protecció de dades, i que ells escollissin dins dels procediments de recollida de dades, escollissin tres procediments i a veure com apliquen la clàusula informativa. M'entén? És a dir, actuacions d'aquest tipus són actuacions a fer; perquè si no les nostres actuacions són de declaració d'infracció, amb el cost polític, insisteixo, que té, però bé, és així de fet, perquè som com un jutge administratiu, però sí que és cert que no és senzill. Li puc dir, no tenc pressions, explícites no tenim cap pressió, però vull dir que no és fàcil.

I bé, hem entrat en un sector econòmic concret, en una concessionària hi vam entrar i els vam posar una sanció econòmica, o sigui que també hem exercit aquest àmbit competencial que he dit del sector privat, concessionaris, l'hem exercit. I també evidentment, no és fàcil, no és senzill, però de totes maneres és el que és.

I després el que sí crec que és important, i es pot deduir també del que es feia referència a l'àmbit de l'educació en matèria de protecció de dades, és que quan es facin els programes dels currículums educatius es tingui en compte a les escoles la protecció de dades; jo no sé si una assignatura, perquè jo m'atreveixo a entrar en aquest bosc tan complicat que són els currículums dels nens que han d'aprendre moltes coses, però donat que l'ús de les tecnologies és imprescindible i cada vegada més els nens han d'utilitzar internet, perquè l'escola els ho demana que busquin a internet, perquè els professors també estan molt animats, de totes maneres, de manera complementària es doni també aquesta educació en la utilització d'aquest nou entorn digital.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Mitjans. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula l'Hble. Sra. Pastor.

LA SRA. PASTOR I SÁNCHEZ:

Gracias, Sra. Presidenta. Ante todo agradecer y saludar la presencia de la Sra. Esther Mitjans, directora general de la Agencia Catalana de Protección de Datos. Teniendo en cuenta que más de un 50% en edad entre 10 y 14 años utiliza internet, y que casi un 70% de los usuarios en internet en España tienen menos de 24 años, y que internet ha nacido para compartir y es un hecho que nos debería dar una visión positiva a todos, y las relaciones se establecen en base al respeto y al principio de proporcionalidad entre la privacidad y la seguridad, los menores tienen derecho a la privacidad y a la protección de sus datos personales, nos lo ha dejado usted clarísimo y nos ha dado datos importantísimos esta tarde.

Los jóvenes se están convirtiendo en potenciales consumidores de productos y servicios; que los menores tengan una buena información y que sean consultados en todo lo relativo a su derecho supondría que se deben tener muy en cuenta sus opiniones y decisiones.

Por otro lado, es necesario ponerse de acuerdo entre autoridades y entidades involucradas con el menor para establecer una cooperación mútua.

Como bien se decía el martes pasado en esta comisión, se suceden la implantación de unas costumbres por otras siempre, lo cual no quiere decir que vayan a ser más o menos peligrosas que lo que hemos vivido anteriormente, nuestras formas de comunicación. Nuestros menores juegan hoy a través de internet, tienen sus relaciones sociales y como padres tenemos capacidad para protegerles, creo. Sobre todo si sabemos crear esos vínculos necesarios entre padres e hijos, ya que el desconocimiento nos lleva a cerrar puertas a veces, cuando tendría que ser todo lo contrario: que la publicidad no perjudique a los menores; que las empresas tengan en cuenta la edad, conocimiento y madurez; que se tenga en cuenta a los padres en la obtención de datos y que éstos den su autorización y su consentimiento, son muchas medidas que se podrían tomar.

Yo no me quiero extender demasiado, porque usted lo ha explicado lo suficientemente bien, y sí que me quisiera salir un poco de las preguntas que se han hecho más o menos en el sentido, y yo le preguntaría a usted esta tarde si cree que las multas, por ejemplo, a empresas son una buena medida para evitar la obtención de datos sin su consentimiento.

Y también, por otro lado, si usted cree que con pedir la fecha de nacimiento basta para denegar el registro a un menor, y si se les da el permiso para registrarse a los menores cómo se puede obtener el consentimiento de los padres para esa protección.

Aquí me quedaría con estas dos preguntas. Muchísimas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Pastor. Té vostè la paraula, Sra. Mitjans.

LA SRA. DIRECTORA DE L'AGÈNCIA CATALANA DE PROTECCIÓ DE DADES (Esther Mitjans i Perelló):

Gracias. La última me gustaría después que me la dijera un poco más específica, que no he acabado de entenderla, pero de todos modos, si me lo permite, respondo las primeras.

Yo creo que es muy importante, evidentemente, que ..., bé, crec que és molt important, perdoni, és molt important -entenc que m'entén-, evidentment que les famílies, com hem quedat, i vostè hi està d'acord, que les famílies s'impliquin, ajudin els nens en aquest nou entorn digital. De totes maneres, això m'agradaria afegir qualque element, no hem de transmetre als nens les pors, la por que tenen els pares davant les noves tecnologies, tenen por, tenen por moltes vegades, i per tant hem de fugir de paranoies, i evidentment la por primera que tenen els pares en el fons s'ha reflectit una miqueta en aquest últim vídeo, aquest que, bé, diguéssim, deixes entrar persones desconegudes. És veritat que hi ha hagut casos de violència, de persones, de desconeguts que s'han ..., per tant un dels primers missatges que es dona als nens és igual que diguéssim tu no pots acceptar un caramel d'un desconegut en la vida física, doncs vigila una miqueta el que t'ofereixen al web.

El que passa és que també és cert, diguéssim, que hem de vigilar, insisteixo, a no ficar massa por, és a dir, no transmetre les nostres pors als nostres fills; donar-nos compte que hem de confiar en ells; fins i tot tal vegada podem tenir, i això també seria objecte d'estudi, poder donar als nens grans, que tenen més coneixements de tecnologies, estimular-los o motivar-los perquè puguin ensenyar els més joves, perquè no hi ha els problemes que hi ha entre els pares i els fills, perquè al nen li costarà molt tenir allà, segons a quina edat, al seu pare al costat controlant, el veu com a controlador, i tal vegada un noi gran fa un paper diferent, més de mediació, és a dir, accepta més l'autoritat d'un nen gran que li puguin ensenyar com funciona. Per tant, tal vegada seria aquesta una bona estratègia també.

I després, sobre el tema, això per tant es pot parlar; també és cert que moltes vegades s'ha dit que les persones més perilloses, moltes vegades, des d'un punt de vista d'assetjament sexual, moltes vegades no són persones tan desconegudes, moltes vegades són de l'entorn més proper del nen. Però això és una petita reflexió en el sentit una mica de relativitzar també les pors que poden haver-hi a internet.

Quant al que es refereix a les multes a empreses, si és una mesura suficientment bona, a veure, li puc dir una cosa, primer hi ha un intent de disminuir moltes d'aquestes multes per part de l'Agència Espanyola, jo no parlo en nom seu, però sé que hi és. I sé que per altre costat hi ha altres autoritats de protecció de dades com la francesa, que han volgut imitar l'Agència Espanyola, per què?, perquè com que hi ha aquesta poca consciència de la protecció de dades això ha permès conscienciar, encara que sigui a mal pal. Però és veritat que en moltes societats això ha funcionat. Per tant, per un costat baixa el grau de les multes, és a dir, no són tan altes, però sí és cert que ha tingut la funció d'implantar una mica massa enllaçant la cultura de la protecció de dades, com a mínim a les grans empreses, les telefòniques, les telecomunicacions, els grans bancs. Una altra cosa són també les injustícies que tal vegada hi ha hagut i que moltes vegades s'han pogut resoldre a nivell judicial o no.

I després això del registre ...no sé ...

LA SRA. PASTOR I SÁNCHEZ:

A un menor cuando se registra en la red, le basta dar su edad metafórica para acceder a muchas cuestiones. Entonces, ¿cómo se podría ...?

LA SRA. DIRECTORA DE L'AGÈNCIA CATALANA DE PROTECCIÓ DE DADES (Esther Mitjans i Perelló):

D'acord, ja he entès la pregunta. És cert, el que succeeix és que si un posa..., la manera com ho fan les xarxes socials, concretament *Facebook*, si poses la data de naixement i realment es comprova que ets menor d'edat, ja no entres. El que passa és que un nen pot posar una data de naixement que el faci més gran, però com a mínim requereix també una malícia del nen, que el nen no sigui tan petit. El que sí és cert és que de totes maneres hi ha moltes aproximacions entre el govern americà i la Unió Europea i aquests proveïdors per establir realment un internet segur i obligar-los realment a introduir tecnologies que puguin introduir en certa mesura controlar més això. Però això realment és un dels forats que hi ha.

Jo li puc dir que precisament perquè la gent pogués veure en el *Facebook* com s'activen les opcions de màxima privacitat, l'altre dia a la Televisió de Catalunya varen enfocar l'ordinador i varen haver de crear un compte corrent, registrar-nos amb un nom, era Joan Identitat, inventat i com que no sabem la data de naixement, jo vaig dir, posem l'11 de setembre del 2001. Vàrem posar això, però clar, això significa un nen petit, estam a l'any 2009 i no va funcionar i vàrem pensar, mira, això ho estaven fent.

En el fons el que cal realment és que la indústria se senti obligada i només es podrà sentir obligada si els poders públics de tots els països en general fan pressió suficient.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Mitjans. Algun altre diputat d'un altre grup vol intervenir? No.

Bé, doncs donam les gràcies a la Sra. Mitjans. També volem agrair a l'Agència Catalana que ens ha passat les guies amb temps suficient perquè els diputats les tinguessin aquest matí. I a vostè, una vegada més, agrair-li la seva presència.

Una vegada acabat aquest primer punt, farem una interrupció de deu minuts per poder acomiadar la Sra. Mitjans i reprendrem la sessió.

Gràcies.

II. Proposició no de llei RGE núm. 2561/09, presentada pels Grups Parlamentaris BLOC per Mallorca i PSM-Verds i Mixt, relativa a responsabilitats dels països europeus davant el tancament de la presó de Guantànamo.

LA SRA. PRESIDENTA:

Reprenem la sessió i passam al segon punt de l'ordre del dia que consisteix en la Proposició no de llei RGE núm. 2561/09, presentada conjuntament pel Grup Parlamentari BLOC per Mallorca i PSM-Verds i el Grup Parlamentari Mixt, relativa a les responsabilitats dels països europeus davant el tancament de la presó de Guantànamo.

Per defensar la proposició no de llei intervé l'Hble. Sr. Llauger per un temps de deu minuts.

EL SR. LLAUGER I ROSSELLÓ:

Gràcies, presidenta. Per l'hora que és no exhauriré els deu minuts i seré breu. Vull dir en primer lloc que això és una proposició conjunta per part del Grup del BLOC i també per aquella part del Grup Mixt que correspon a Eivissa pel Canvi.

El tema, com diu el seu nom, és la responsabilitat dels països europeus davant el tancament de la presó de Guantànamo. Hem de partir del fet que és una bona notícia que el nou president dels Estats Units, Barack Obama, hagi anunciat el tancament de la presó de Guantànamo i d'aquelles anomenades presons il·legals de la CIA. Això demostra una voluntat de canvi, una voluntat d'aferrar-se més als principis de la multilateralitat, de complir amb la legalitat internacional i de fer dels drets humans i de les llibertats un principi de la seva política internacional com a mínim, més del que havia estat a l'administració anterior.

L'administració anterior dels Estats Units, l'administració de George Bush, va posar en marxa aquesta base militar que ha funcionat com a presó a la base de Guantànamo, a la base que l'Estat Unit té a l'illa cubana de Guantànamo i això és l'exemple més visible i també crec que més escandalós, d'allò que l'administració Bush anomenava la guerra contra el terrorisme. Sota aquest títol de guerra contra el terrorisme duia a terme pràctiques totalment contràries a la normativa internacional i al respecte més elemental a les llibertats i als drets humans. De fet, la presó de Guantànamo és una presó on estan documentades per moltes organitzacions internacionals pràctiques que són considerades pràctiques de tortura i que de fet l'administració actual dels Estats Units ja vol prohibir perquè les considera tortura i la mateixa existència d'aquesta presó en un territori que no està clar quina pertinença estatal té, els col·locava en uns límits jurídics que no els ofería cap garantia de cap tipus.

Ara, com dic, amb la nova administració de Barack Obama començam a passar a pàgina a l'etapa de Guantànamo, però crec que és el moment de recordar que els països europeus també tenen unes responsabilitats. Unes responsabilitats perquè Guantànamo que com dic era com un centre d'un gran entramat i en aquest entramat no només hi havia la base de l'illa de Cuba, sinó que també hi havia tot aquest entramat de vols secrets per traslladar presos o bé al mateix Guantànamo o bé a països on podien ser interrogats o tancats sense cap garantia de respecte per als seus drets humans. A Europa no només hi varen passar aquests vols, sinó que a Europa hi havia presons secretes també, d'aquestes anomenades presons secretes és sabut -és bastant sabut- que com a mínim a Polònia i a Romania hi havia presons secretes i, respecte dels vols aquests que traslladaven els presoners o bé a Guantànamo o bé a països on podien ser interrogats sense garanties, hi ha molts d'aeroports europeus implicats i un d'ells com és sabut és el de Son Sant Joan.

Els governs europeus, tots, ara diuen, davant per exemple la investigació que es va formar al Parlament Europeu, tots han manifestat que no sabien molta cosa i tots han tirat pilotes fora, però és evident que tots sabien molt menys d'allò que han manifestat i també és evident que no han mostrat una actitud col·laboradora a l'hora que aquestes investigacions poguessin ser transparents i poguessin treure's a la llum.

Crec que, quan hi ha hagut violacions de la legalitat internacional i de drets humans tan importants com aquestes, passar pàgina també requereix el coneixement de la veritat i del que va passar de veritat i en aquest coneixement de la veritat els governs europeus també han de col·laborar perquè també tenen molta informació que ha de sortir.

Després hi ha una segona ajuda que poden fer els països europeus que és ajudar al tancament efectiu de Guantànamo. Pel tancament de Guantànamo, no basta dir avui es tanca i demà tancar-lo perquè hi ha moltes persones allà i s'ha de veure que es fa, algunes aniran al territori pròpiament dit dels Estats Units per ser jutjades, però no totes hi seran perquè simplement és impossible, no hi ha càrrecs perquè siguin jutjades, algunes podran tornar als seus països en condicions de llibertat, però n'hi ha altres que no poden tornar als seus països amb garanties de respecte per a la seva vida i per a la seva integritat física i adquiriran -per dir-ho així- la condició de refugiats.

Nosaltres voldríem que els països europeus tenguessin bona disposició a acollir aquestes persones que adquireixin aquesta condició de refugiats, no acollir presos que vagin a les presons que també n'han sortit informacions aquests darrers dies, sinó persones que queden en situació de persones refugiades més que res per la col·laboració efectiva que poden fer perquè es puguin tancar aquestes presons.

Per tant -i havia dit que seria breu-, anunciaré ràpidament els acords que proposam. El primer acord és que el Parlament mostri la seva satisfacció davant aquest anunci del tancament de Guantànamo i davant l'anunci del tancament de les presons secretes de la CIA i de la prohibició de la tortura. El segon és que el Parlament de les Illes insti el Govern espanyol a impulsar una política de transparència pel que fa al pas pels aeroports espanyols i pel territori espanyol d'aquests vols de la CIA que traslladaven presos. El tercer és un punt que és una mesura que el Parlament hauria de proposar per evitar que aquestes coses puguin tornar succeir i és que aprenguem la lliçó i és que reforcem el compliment dels mecanismes de control aeri sobre el trànsit d'aeronaus, perquè és ben conegut que aquestes aeronaus aterraven aquí d'una manera absolutament opaca i les autoritats aeroportuàries sembla que tenien més interès a mantenir-ho amagat que a posar en evidència que es tractava d'un trànsit il·legal.

El darrer acord és del que parlava fa un moment, aquell de facilitar el tancament de Guantànamo instant el Govern espanyol, cosa que ja ha fet, cosa que fa aquests dies, a mostrar una bona disposició perquè en el territori espanyol hi hagi algunes d'aquestes persones que, amb el tancament de Guantànamo, quedin en situació de refugiats.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Llauger. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula l'Hble. Sr. Coll per un temps de deu minuts.

EL SR. COLL I CANYELLES:

Sí, gràcies, Sra. Presidenta. Voldria començar fent una referència a allò que crec que és el document fonamental d'aquesta comissió, que és la Declaració Universal dels Drets Humans en relació amb el centre de detenció de Guantànamo.

Guantànamo, juntament amb les seves presons anomenades bessones, vulnera drets adquirits per tota la ciutadania del món com puguin ser la llibertat i la igualtat en dignitat i en drets, la seguretat personal, la impossibilitat d'esclavitzar i/o torturar cap persona, el reconeixement de la personalitat jurídica o la impossibilitat de detenir, mantenir pres, o desterrar arbitràriament cap persona. Per tot això, quan parlem de Guantànamo parlem d'un cas que vulnera pràcticament els trenta articles de la Declaració Universal dels Drets Humans i a més vulnera el sentit global d'aquesta declaració. Per tant, compartim plenament la necessitat que aquest parlament es manifesti a favor de la dignitat inherent i dels drets iguals i dels drets inalienables de tota la humanitat.

Ja entrant en matèria de la proposició no de llei, en primer lloc celebrem també la decisió presa pel nou president dels Estats Units amb els seu compromís electoral i estam convençuts que complirà amb aquest termini d'un any que s'ha pres el Govern dels Estats Units per analitzar tot el tema del tancament de Guantànamo i de les seves presons que estan en el mateix règim, no? En qualsevol cas, sembla segura l'existència de presons a determinats països d'Europa, com el cas de Polònia o el cas de Romania i evidentment el d'Afganistan. Creim que és imprescindible una resposta conjunta d'Europa com a sistema i d'Europa com a conjunt social perquè és imprescindible la seva col·laboració amb els Estats Units en aquest aspecte per eliminar allò que pugui ser qualsevol vestigi d'una espècie de limbs legal en què s'han convertit Guantànamo i els succedani de Guantànamo.

Igualment crec que és imprescindible la cooperació de tots i cada un dels estats en l'aclariment dels fets en especial per part d'aquells estats on s'hi varen detectar activitats lligades directament a Guantànamo, tant en relació amb els vols de la CIA que com sabem varen ser autoritzats per Espanya entre 2001 i 2004, aeroports com per exemple Màlaga, Alacant, Tenerife o Palma i també en el cas de presons flotants amb aquells vaixells anomenats amfibis que complien funcions de lliuraments extraordinaris on els reclusos eren sotmesos a tot tipus de tortures i amb unes condicions infrahumanes.

El missatge comú europeu en relació amb l'acolliment no ha d'implacar necessàriament que tots els estats membres s'hi hagin d'adherir ja que en qualsevol cas és una competència pròpia de cada estat. En qualsevol cas creim que el missatge comú d'Europa sí que emmarca molt bé la qüestió, tot i que és reconegut per nombroses comissions de drets humans que Obama necessita Europa en aquest tema.

En aquest sentit com ja s'ha comentat el Govern espanyol ja s'ha manifestat a favor d'oferir protecció humanitària a detinguts de països com Xina, com Líbia, com Algèria o Uzbekistan, persones que corren el risc de ser sotmeses a tortures o persecució als seus països d'origen de la mateixa manera ja hi ha altres països que han manifestat que no ho faran com Alemanya o com Àustria i d'altres que afirmen que ja ho han fet i que fins i tot es presten per ensenyar als altres com és el cas del Regne Unit.

Per donar una sèrie de dades, dels 250 detinguts només a Guantànamo es calcula que hi ha unes 60 persones que es trobarien en aquesta situació i que hi ha almanco un apàtrida. Per tant, el sistema és donar cobertura legal a tot aquest tema. Evidentment Estats Units podrà admetre una sèrie de retinguts al seu territori continental, però n'hi haurà d'altres que requeriran empara legal d'Europa per tal de finalitzar aquest procés de treure el retingut de la presó, de reubicar-lo, de jutjar-lo i d'establir el compliment de sentències si fos el cas.

Ja per acabar i en resum, esperam que mai més no es tornin a produir casos com els dels vols de la CIA, esperam que el Govern espanyol mai més no torni ser còmplice de qualsevol tipus de mesura similar a aquesta i esperam que es garanteixi la transparència de la informació facilitada per tots els estats d'Europa i, en definitiva, el compliment de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Per totes aquestes coses, donarem suport als quatre punts de la moció. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Coll. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula l'Hble. Sra. Morell per un temps de deu minuts.

LA SRA. MORELL I CUART:

Gràcies, Sra. Presidenta. Senyores i senyors diputats, el Grup Parlamentari Popular celebra com no pot ser d'una altra manera la decisió del nou president dels Estats Units del tancament de la presó de Guantànamo i d'altres presons secretes de la CIA amb tot el que això comporta. La prohibició de la tortura i de qualsevol maltractament a presoners és bàsic i fonamental en qualsevol cas i en aquest no pot ser una excepció. El compliment dels drets humans ha de ser exigít escrupolosament en tots els àmbits de la vida i en tots els estaments de tots els països.

La postura del Partit Popular en aquest cas en concret ha estat sempre inequívoca, la ministra d'Assumptes Exteriors, en el seu moment Ana Palacio, va criticar durament en l'exercici de les seves funcions com a ministra la impunitat jurídica que constituïa la presó de Guantànamo i la considerava com un forat negre dels drets humans. Afirmació que fou tramesa de part seva a les autoritats dels Estats Units, tant el públic com en privat. La nostra formació política ha manifestat en nombroses ocasions que l'única manera de lluitar contra el terrorisme per raons morals i d'eficàcia és la legalitat democràtica. Per tant, la decisió del tancament d'aquesta presó i d'altres similars és una gran notícia i la victòria i l'enaltiment dels drets humans com a instància superior als interessos de qualsevol país.

Per això, estam totalment d'acord amb el punt 1 d'aquesta proposició no de llei. Continuen els punts 2 i 3 de la proposició, que tracten un tema relacionat, però diferent de l'anterior i l'emmarquen dins el territori espanyol i sobre la polèmica del presumpte pas pel nostre territori de vols en què avions de la CIA traslladaven presoners. La veritat és que els dos punts tracten el tema com si hagués estat totalment provat, patent, palès, acceptat i conegut per totes les instàncies quan realment no és així. Són molts els dubtes que encara sorgeixen avui sobre aquest tema, sobre si passaren per territori espanyol o no, sobre si passaren traslladant presoners o sols per fer provisions i descansar la tripulació, sobre si passaren il·legalment o sota el paraigua i dins les missions de l'ONU a l'Afganistan.

El comissari europeu de Llibertat, Seguretat i Justícia, Franco Frattini, ha advocat per l'obertura d'investigacions a diferents països de la Unió Europea ja que el tema no està clar. El Govern espanyol va escometre una extensa investigació sobre el tema i el mateix ministre d'Assumptes Exterior, Miguel Ángel Moratinos, va comparèixer el desembre del 2008 fa

només tres mesos al Congrés dels Diputats a petició del Grup Parlamentari Popular per donar explicacions públiques sobre el resultat d'aquesta investigació. La conclusió treta pel Govern socialista fou que ni un sol avió militar dels Estats Units amb presoners talibans o d'Al-Qaeda amb destinació a la base de Guantànamo ha aterrat a Espanya. Va precisar que no hi va haver cap escala en territori espanyol. Això, un ministre del Govern socialista.

Per tant, les informacions a dia d'avui no duen a pensar que s'efectuaren aquestes aturades, almenys de manera indiscutible. Les informacions del governs no van en la línia dels punts 2 i 3 ja que aquestes donen per fet unes actuacions que no han estat provades com toca i que a més són unes actuacions que són investigades per l'Audiència Nacional. No volem ni negar ni afirmar aquestes aturades en territori espanyol, però sí almenys no donar-les per fet si no han estat degudament provades i volem deixar que siguin els tribunals competents els qui investiguin el tema en profunditat.

Davant les informacions confrontades només ens queda la prudència i deixar que les autoritats competents facin la seva feina i en tenir una conclusió definitiva ens podrem pronunciar, però no es pot avançar fent un judici de valor davant uns fets no provats.

Per poder votar afirmativament els punts 2 i 3 que és la nostra intenció, els oferiríem una petita transacció per tal de deixar en situació de possible aquests fets, no donar-los per totalment indiscutibles, sinó per possibles, ja que són els tribunals els qui ara mateix investiguen el tema i no han donat una solució conclouent.

Al punt 2 bastaria incloure la paraula "possible" davant "el pas", "possible pas pel territori de l'Estat". Al punt 3 estam totalment d'acord a instar el Govern espanyol a reforçar el compliment dels mecanismes de control de trànsit d'aeronaus, però la frase que continua torna donar per certs els fets que encara són objecte d'investigació. Per això, proposaríem simplement suprimir la segona part i deixar la primera.

Pel que fa al darrer punt, el Partit Popular a nivell nacional ja ha manifestat la seva conformitat en l'acolliment de presos de Guantànamo sempre i quan es garanteixin les garanties processals i els drets i llibertats fonamentals. No es podria acceptar de cap manera que la impunitat jurídica d'aquella presó es pogués traslladar aquí, com tampoc no es podria permetre la no aplicació de la llei espanyola en tots els seus diferents àmbits. La seguretat i la legalitat han de ser contemplats en tot moment i l'ordenament jurídic espanyol s'ha d'aplicar tant pel que fa a drets com pel que fa a deures.

La Unió Europea n'expressà la seva disposició, igual que el Govern espanyol governat pel Partit Socialista, però també ha expressat la seva preocupació sobre com i de quina manera, amb quines condicions s'ha de realitzar aquest acolliment. La presidència de torn de la República Txeca manifestà que l'acollida de presoners de Guantànamo genera una sèrie de problemes polítics, legals i de seguretat que requereixen un estudi i unes consultes més profundes. També s'han manifestat opinions sobre la lliure circulació de refugiats dins el territori de la Unió Europea que podria provocar algunes situacions d'inseguretat i que també s'ha d'estudiar. Dins el Congrés dels

Diputats és Esquerra Unida qui ha manifestat per boca del seu portaveu Gaspar Llamazares que *“no entiende por qué España debe responsabilizarse en un problema que ha creado Estados Unidos”* i de la mateixa manera ho diu Joan Ridao, el portaveu d'Esquerra Republicana també al Congrés que diu que no veu necessari ni convenient que Espanya aculli presos de Guantànamo perquè és un problema exclusivament d'Estats Units.

El Partit Popular -ja dic- ha manifestat la seva opinió totalment a favor que sigui així, però sempre que el ministre doni amb tota claredat quines són les condicions en què vendran aquests presos i que sobretot es garanteixi el nostre ordenament jurídic. Per tant, vist que la situació està en estudi i és matèria de controvèrsia en alguns punts entre països de la Unió Europea i per tal de primar la seguretat de tots i la legalitat de cada país proposaríem una esmena d'addició al punt 4, que ens sembla una redacció perfecte, però simplement afegir-li que *“han quedat en situació assimilable de refugiats de conformitat amb el que estableix la llei espanyola en aquests casos -una cosa molt òbvia- i de conformitat amb els acords que pugui adoptar la Unió Europea també en aquest cas en concret”*.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Morell. Té la paraula el Sr. Llauger per contradiccions.

EL SR. LLAUGER I ROSSELLÓ.

Sí, seré breu tot i que hi ha bastants coses a comentar. Passaré directament als punts, primer vull agrair el suport del Partit Socialista o del Grup Socialista i en segon lloc, vull agrair el suport del Partit Popular al punt primer. Respecte dels punts 2 i 3, en definitiva la transacció que es proposa és la mateixa, és donar aquests vols dels avions de la CIA, aquest pas dels vols de la CIA per territori espanyol com a suposats o com a presumptes.

Anem a veure, el punt de referència no és, com a mínim a per a mi, allò que ha dit el ministre Moratinos en una comissió del Congrés. El punt de referència són les extenses i rigoroses informacions periodístiques que han aparegut a mitjans de comunicació mallorquins, espanyols i europeus; segon, les investigacions judicials que hi ha hagut a països com Itàlia o com Alemanya; tercer, la comissió d'investigació i les seves conclusions que hi ha hagut al Parlament europeu en l'informe Fava, amb el nom de l'eurodiputat, i quart les informacions i els informes que han tret prestigiosos organismes internacionals dedicats a la salvaguarda dels drets humans com Amnistia Internacional i Human Rights Watch.

Per tant, òbviament sempre ens pot quedar el dubte fins que no hi hagi una comprovació definitiva total i absoluta, però els indicis són tan rigorosos com perquè no tinguem cap inconvenient a instar el Govern a impulsar una política de transparència entorn del pas pel territori espanyol d'aquests vols, aquests vols estan retratats i tothom els ha vist als diaris.

Per tant, la comissió d'investigació podrà investigar sobre la naturalesa dels trasllats i fins a quin punt contravenia la legalitat internacional, però no sobre l'existència d'aquests vols. Jo no estaria disposat a parlar que aquests vols siguin una cosa presumpta i per descomptat la portaveu del Partit Popular ha dit que no podem parlar d'aquests vols com si fossin una cosa palesa, òbvia i demostrada; evidentment una comissió d'investigació permetria aclarir-ho, però particularment i fent referència a les fonts autoritzades que abans he enumerat, el meu convenciment personal és que aquests vols s'han donat i amb la naturalesa delictiva i amb la naturalesa contrària a la legalitat internacional que els atribuïa l'exposició anterior.

Respecte del punt 4 nosaltres presentem el que creim i això ve d'una reunió que vàrem tenir amb una investigadora britànica que va venir a aquest parlament a reunir-se amb els diputats que formen part de la Comissió dels Drets Humans, i deia que era la millor contribució europea al tancament de Guantànamo. Per tant, el que defensin els diputats espanyols d'Esquerra Unida, d'Esquerra Republicana al Congrés és el que ells defensen en l'exercici del seu dret d'opinar, però nosaltres defensam quina és la nostra posició, i aquesta és la que proposam al Parlament i proposam la implicació del Govern espanyol, que el Govern espanyol mostri la seva disposició. Si volen afegir el condicionament que sigui en el context -no sé com és la frase-, en el context dels acords que es prenguin a la Unió Europea nosaltres deim que no, volem que el Govern espanyol mostri la seva disposició. Vostè m'ha posat l'exemple clar, en el context de la Unió Europea en aquests moments es dona la conjuntura que la presidència de torn és del president de la República Txeca que ni en matèria de drets humans ni en legalitat internacional ni ambiental ha destacat per les seves posicions progressistes ni molt manco. Nosaltres no volem estar a l'atzar de l'acord a què s'arribi, si s'arriba a un acord a nivell de la Unió Europea molt millor, però nosaltres volem que el Govern espanyol mostri la seva disposició a aquesta col·laboració al marge que sigui possible o no arribar a un acord a nivell de la Unió Europea.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Llauger. Tenint en compte que el Partit Popular votaria a favor del primer punt, vostè considera que es voti separatament o tot en conjunt?

EL SR. LLAUGER I ROSSELLÓ:

No, podem votar separatament.

LA SRA. PRESIDENTA:

Sí? Entendríem que el primer punt queda aprovat per assentiment i passariem a la votació dels punts 2, 3 i 4. No?

Vots a favor dels punts 2, 3 i 4?

Vots en contra?

Abstencions?

8 a favor, 4 abstencions. Per tant, queda aprovada la proposició.

I havent esgotat l'ordre del dia d'avui i no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
